

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U002589

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-11-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якимчук Руслан Андрійович

2. Yakymchuk Ruslan Andriyovich

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-11-2018

Спеціальність за освітою: Вчитель біології і сільськогосподарської праці

Місце роботи здобувача: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, м. Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.212.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут фізіології рослин і генетики НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417242

Місцезнаходження: вул.Васильківська, 31/17, м. Київ, Київ, 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут фізіології рослин і генетики НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417241

Місцезнаходження: вул.Васильківська, 31/17, м. Київ, Київ, 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.19

Тема дисертації:

1. Генетичні наслідки забруднення навколишнього середовища природними й техногенними мутагенними чинниками.
2. Genetic consequences of the contamination of the environment with natural and techno-genic mutagenic factors.

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню генетичних наслідків забруднень природними і техногенними мутагенними чинниками навколишнього середовища та встановленню особливостей їх генотоксичної дії за характером фенотипних, цитогенетичних і молекулярно-генетичних спадкових змін у *Triticum aestivum* L. Встановлено, що через 25 років після аварії на ЧАЕС у зоні відчуження продовжується інтенсивний мутаційний процес, свідченням чого є підвищений рівень хромосомних аберацій та індуковані численні мутантні форми озимої пшениці. Мутагенна активність підвищеного радіаційного фону територій підприємств уранодобувної промисловості за показниками частоти цитогенетичних порушень і видимих мутацій не поступається ближній зоні відчуження ЧАЕС. Виявлено регіони України, де протягом 20 років зберігається високий спонтанний рівень цитогенетичних порушень в озимій пшениці. Встановлено можливість використання показника частоти хромосом, що відстають, і мікроядер як біоіндикатора

інтенсивності забруднення навколишнього середовища хімічними мутагенами. Виявлено, що індуковані мутанти характеризуються найбільшим поліморфізмом за алельним складом локусу Gli-2D. Доведено ефективність використання дії природних і техногенних мутагенних чинників навколишнього середовища для індукування поліпшених показників якості зерна пшениці при одночасному збереженні потенціалу врожайності вихідного сорту.

2. The dissertation is devoted to the research of genetic consequences of the contamination of the environment with natural and tech-genic mutagenic factors and to the identification of the peculiarities of their genotoxic effect by the nature of phenotypical, cytogenetic and molecular-genetic hereditary changes in *Triticum aestivum* L. The level of mutation variability of winter wheat under the prolonged and chronic effect of radionuclide contamination of the alienation zone of ChNPP 25 years after the accident was studied. Mutagenic activity of the environmental factors of various ecologic-geographic regions of Ukraine was estimated, and the territories, where a high spontaneous level of chromosome aberrations had been observed for 20 years, were identified. The largest polymorphism by allele composition was typical for locus Gli-2D of the 6th genomeological chromosome group. The linkage of genes which determine the traits of an ear form and awnness was found. The efficiency of the use of natural and techno-genic mutagenic factors of the environment proved to be useful for the induction of improved indicators of wheat grain quality with a simultaneous maintenance of the yield capacity potential of the initial cultivar.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моргун Володимир Васильович

2. Morhun Volodimir Vasilyovich

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моргун Володимир Васильович

2. Morhun Volodimir Vasilyovich

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кунах Віктор Анатолійович

2. Kunakh Victor Anatoliyovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лях Віктор Олексійович

2. Liakh Viktor Oleksijovich

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козерецька Ірина Анатоліївна

2. Kozeretska Irina Anatolijivna

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Моргун Володимир Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коць Сергій Ярославович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.